

KO'P FAKTORLI SAYYOHLIK TIZIMIDA RAQAMLI AXBOROT TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH

Xoliqova Manzura Qoyirovna

TIQXMMI MTU Buxoro tabiiy resurslarni boshqarish instituti “Muxandislik grafikasi va raqamli texnologiyalar” kafedrasi assistenti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7193471>

Annotatsiya. Ushbu maqolada ko'p faktorli sayyoqlik tizimida raqamli texnologiyalarni qo'llash haqida ma'lumotlar keltirilgan. Sayyoqlik tizimini turizbozorini rivojlantirishda zamonaviy raqamli axborot texnologiyalari bilan bog'liq bo'lgan bir qancha ishlarni amalga oshirish kerakligiga alohida to'zalib o'tilgan. Sayyoqlik tizimining biznes bozorida, biror bir ixtiyoriy kompaniyaning muvaffaqiyatli ishlashi zamonaviy raqamli axborot texnologiyalaridan foydanishligiga doir ma'lumotlar berib o'tilgan.

Kalit so'zlar: faktor, texnologiya, axborot, ma'lumot, raqamlashtirish, tizimli tahsil, onlayn xizmat, investor, tarmoq, internet, mobil ilova.

ПРИМЕНЕНИЕ ЦИФРОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМЕ МНОГОФАКТОРНОГО ТУРИЗМА

Аннотация. В данной статье представлена информация об использовании цифровых технологий в системе многофакторного туризма. В развитии системы туризма и туристского рынка было подчеркнуто, что необходимо провести ряд работ, связанных с современными цифровыми информационными технологиями. На бизнес-рынке туристической системы была дана информация об успешной деятельности добровольной компании с использованием современных цифровых информационных технологий.

Ключевые слова: фактор, технология, информация, информация, цифровизация, системный анализ, онлайн-сервис, инвестор, сеть, интернет, мобильное приложение.

APPLICATION OF DIGITAL INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE SYSTEM OF MULTIFACTORIAL TOURISM

Abstract. This article provides information on the use of digital technologies in the system of multifactorial tourism. In the development of the tourism system and the tourism market, it was emphasized that it is necessary to carry out a number of works related to modern digital information technologies. In the business market of the tourism system, information was given about the successful operation of a voluntary company using modern digital information technologies.

Keywords: factor, technology, information, information, digitalization, system analysis, online service, investor, network, internet, mobile application.

KIRISH

Bugungi kunda kelib qanday faoliyat bo'lishidan qat'iy nazar, biror bir soha faoliyatini zamonaviy axborot texnologiyalsiz, raqamli texnologiyalsiz tasavvur qila olmaymiz. Axborot texnologiyalari - bu protseduralar turli xil axborot tizimlarida amalga oshiriladigan vosita va usullar. Axborot texnologiyalari nafaqat barcha sohalarda shu jumladan turizm sohasini rivojlantirishda ham muhim o'rinn tutadi. Zamonaviy axborot texnologiyalar istiqboldagi sayyoohlarni turistik maxsulotlar va mamlakatning diqqatga sazovor qadimiy va zamonaviy joylari to'g'risida xabardor qilish, shuningdek, turli xil bir qancha onlayn xizmatlar –

chiptalarini, mehmonxonalarini, restoranlarni bron qilish va boshqa qator bir qancha xizmatlarni taqdim etish imkonini beradi.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

O‘zbekiston ham o‘zining buyuk tarixi, me’moriy obidalari, betakror tabiati va xalqimiz urf-odatlari,muzeylari,qadimiy va zamonaviy bir qancha an’analari bilan sayyoohlarga o‘zini qarata oladi desak, xato bo‘lmaydi.

TADQIQOT NATIJALARI

Bundan tashqari, turizm bozorini rivojlantirishda zamonaviy axborot texnologiyalari bilan bog‘liq bo‘lgan quyidagi ishlarni amalga oshirish:

- axborot-targ‘ibot kompaniyasini o‘tkazish va turli OAVda O‘zbekiston turizmi haqida ijtimoiy reklamalarni tarqatish;
- foto va videomateriallar bankini yaratish;
- Internet tarmog‘ida mamlakatimizning turistik imkoniyatlari haqidagi markazlashtirilgan va alohida axborot resurslari hamda turistlar, turoperatorlar va turizm sohasining investorlari uchun axborot portallari sonini oshirish;
- tashqi va ichki turizmnii rivojlantirishni axborot orqali qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha tizimli ishlarni amalga oshirish uchun mamlakatimiz va chet eldag‘i turistlar uchun axborot markazlari tarmog‘ini yaratish;
- turistlarni o‘ziga jalb etish markazlarida axborot punktlari tarmog‘ini yaratish va boshqalar bugungi kunning dolzarb vazifalaridan sanaladi.

Bundan tashqari, turizm bozorini rivojlantirishda AKT bilan bog‘liq bo‘lgan quyidagi ishlarni amalga oshirish:

- axborot-targ‘ibot kompaniyasini o‘tkazish va turli OAVda O‘zbekiston turizmi haqida ijtimoiy reklamalarni tarqatish;
- foto va videomateriallар bankini yaratish;
- Internet tarmog‘ida mamlakatimizning turistik imkoniyatlari haqidagi markazlashtirilgan va alohida axborot resurslari hamda turistlar, turoperatorlar va turizm sohasining investorlari uchun axborot portallari sonini oshirish;
- tashqi va ichki turizmni rivojlantirishni axborot orqali qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha tizimli ishlarni amalga oshirish uchun mamlakatimiz va chet eldagи turistlar uchun axborot markazlari tarmog‘ini yaratish;
- turistlarni o‘ziga jalb etish markazlarida axborot punktlari tarmog‘ini yaratish va boshqalar bugungi kunning dolzarb vazifalaridan sanaladi.
- Turizm sohasini raqamlashtirish

MUHOKAMA

So’nggi yillarda kelib, zamonaviy sayyohlik tizimining barcha yo’nalishlarida katta o’zgarishlar yuz berib kelmoqda, bunday yangidan-yangi turlarning juda katta shiddat bilan rivojlanishi , bu sohani amalga oshiriladigan zamonaviy axborot tizimlari va raqamlashtirishdir.

Sayyohlik tizimining biznes bozoriga nazar tashlaydigan bo’lsak, biror bir ixtiyoriy kompaniyaning muvaffaqiyatli ishlashi zamonaviy raqamli axborot texnologiyalaridan foydalanmasdan tasavvur qilib bo’lmaydi. Ko’p faktorli sayohat tizimini maxsulotlarini shakllantirish va amalga oshirishning o‘ziga xos xususiyati shuni talab qiladiki, eng qisqa vaqt ichida barcha ma’lumotlarni mavjudligi to’g’risida ma’lumot beradigan bunday zamonaviy raqamli axborot texnologiyalarini tizimli tahlilini talab qiladi. Masalan, transport vositalari , sayyohlarni joylashtirish imkoniyatlari, joylarni tezkor bron qilish, hisob-kitoblar, chiptalar,

hisob-kitob to'g'risidagi ma'lumotlar, va shunga o'xshash boshqalar nazarda tutiladi. Zamonaviy axborot texnologiyalari sayohatchilarga ko'rsatiladigan barcha xizmatlar sifatini ta'minlashning zaruriy atributidir. Chunki oxirgi foydalanuvchilar olingan xizmatni zamonaviy axborot texnologiyalarning timli raqamli ta'minotiga , xususan , doimiy va ishonchli internetga kirish, sayyoqlik tizimi uchun turli xil mobil ilovalarning mavjudligiga nisbatan yuqori talablarni qo'yishlari, onlayn turistik sayohatlar, onlayn turistik xaritalar , turistik mamlakatlarni raqamlashtirish, onlayn raqamlashtirish va boshqalar.

XULOSA

Bunda sayohat tizimida axborotni qayta ishlash, uzatish va raqamli kompyuter texnologiyalari keng foydalanilgan taqdirda erishish mumkin. Ko'p faktorli sayohlik tizimi axborotga boy faoliyat turi hisoblanadi.

Sayyoqlik tizimida ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash, qo'llash, uzatish, raqamlashtirish, tizimli tahlil qilish kabi bir qancha kundalik faoliyat uchun muhim bo'lgan boshqa bir qancha tarmoqlar mavjud.

REFERENCES

1. Durovich A. P. "Organizatsiya turizma" Moskva 2005.
2. Birjakov M.B. "Vvedeniya v turizm". Izdatelstvo dom Gerda , 2006.
3. Mamatqulov X.M. "Xalqaro turizm" Samarqand, 2008.
4. Nabiyeva S.A., I.A.Axmedov "Ekskursiyashunoslik" Toshkent, 2005.
5. Pardayev M.Q., Ataboyev R. Turistik resurslarni tahlil qilish va baholash. SamISI, Samarqand 2006
6. Samadov A.I., Eshmurodov S.T. "Reklama faoliyatini tashkil qilish" Toshkent, 2007.
7. Umirova D.S. "Turizm va mexmonxona faoliyati" Iqtisodiyot 2019.